

Številka: 007-61/2013/2
Datum: 9.7.2013

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
Direktorat za upravne notranje zadeve,
migracije in naturalizacijo
Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

Nina Gregori, namestnica generalnega direktorja

Zadeva: Predlog Zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva – mnenje Informacijskega pooblaščenca
Zveza: Vaše zaprosilo z dne 3.7.2013

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju Pooblaščenec) na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) daje predhodna mnenja ministrstvu, državnemu zboru, organom samoupravnih lokalnih skupnosti, drugim državnim organom ter nosilcem javnih pooblastil o usklajenosti določb predlogov zakonov ter ostalih predpisov z zakoni in drugimi predpisi, ki urejajo osebne podatke. V nadaljevanju dajemo mnenje in pripombe k Predlogu Zakona o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva (v nadaljevanju: predlog zakona).

Naše pripombe se nanašajo na 24. člen predloga zakona: »evidenca o odločitvah in izplačilih denarne odškodnine«. Menimo, da se določbe tega člena konceptualno ne ujemajo s predvidenim postopkom odločanja, ne upoštevajo veljavne ureditve upravnega poslovanja in so glede na pričakovani obseg dela nesorazmerne pri zahtevah za povezavo med različnimi zbirkami podatkov.

Pri pripombah in predlogih izhajamo iz opisov rešitev, ki so dani v uvodu in obrazložitvi k členom.

1. Odločanje o priznanju odškodnine je pogojeno z zahtevo potencialnega upravičenca (prvi odstavek 8. člena predloga zakona), zato ni videti argumentov za povezovanje evidence iz 24. člena predloga zakona z registrom tujcev za namen pridobitve osebnih podatkov o imenu, priimku, EMŠO, spolu, rojstnem datumu in kraju, državljanstvu, ter stalnem ali začasnem prebivališču upravičencev. Vse navedene podatke bo vlagatelj zahteve pristojnemu organu predložil na vlogi. Preverjanje njegovega statusa – upravičenosti do odškodnine pa bo predmet ugotovitvenega postopka in pridobivanja podatkov v tem okviru – po določbah zakona, ki ureja splošni upravni postopek (sedmi odstavek 8. člena predloga zakona). V tem primeru bodo torej prišle v poštev določbe 34.a in 139. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99 in nadaljnji; ZUP). Da bo takšno pridobivanje osebnih podatkov enostavno, ugotavlja že sam predlagatelj npr. v obrazložitvi k 8. členu, ko zapiše, da so vsi potrebni podatki že pri upravnih enotah, zato je najbolj ekonomično, da se določijo kot pristojni organ za vodenje in odločanje v postopkih po predlogu zakona.
2. Za namene vodenja postopkov in odločanja je po prepričanju Pooblaščenca povsem uporabna in dovolj natančna ureditev evidence dokumentov iz Uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/2005 in nadaljnji; uredba) – 7. Poglavje »evidentiranje dokumentov«. Iz uvoda k predlogu zakona izhaja, da je po oceni predlagatelja okoli 24.000 upravičencev do (enkratne) odškodnine zaradi izbrisa (okoli 400 na upravno enoto). Z oziroma na število potencialnih upravičencev in dejstvo, da gre za pravico, ki pripada zgolj enkrat, povezovanje zbirk za namene odločanja po prepričanju Pooblaščenca ni sorazmerno. Za primerjavo naj navedemo novo ureditev po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/2010 in nadaljnji), kjer je bila za odločanje zgrajena nova aplikacija (tudi z zakonom vzpostavljena nova zbirka), številne zbirke osebnih podatkov so bile za namene odločanja povezane med seboj, saj je število upravičencev in narava pravic (dodeljujejo se mesečno, najdlje letno) povsem

drugačna¹. V primeru predloga zakona po prepričanju Pooblaščenca nikakor ne gre za takšen obseg dela, ki bi opravičeval vzpostavljanje evidence in povezovanje med zbirkami za potrebe vodenja in odločanja v postopkih.

3. Potem ko je odločitev o odškodnini in njeni višini sprejeta (izdana odločba) pa je sorazmerno (potrebno in primerno) vzpostaviti evidenco o upravičencih in dodeljeni/izplačani odškodnini iz naslova izbrisa. Takšna evidenca je lahko centralizirana, torej vodena s strani pristojnega ministrstva, podatke vanjo pa po izdaji/dokončnosti/pravnomočnosti² odločbe vnašajo upravne enote in Državno pravobranilstvo, kadar je odškodnina določena s pogodbo o poravnavi. Podatke o datumu in višini izplačane odškodnine vnese v centralno evidenco ministrstvo za finance.

Glede na navedeno zgoraj menimo, da je 24. člen predloga zakona primerno preoblikovati, tako da bo določal (le) eno - centralno evidenco upravičencev do odškodnine zaradi izbrisa (po izdaji/dokončnosti/pravnomočnosti odločbe, ki je temelj za izplačilo odškodnine) za namen izplačila odškodnine. Podatke (nabor, ki je predlagan, je primeren) vanjo vnese organ, ki je odločil o priznanju in višini odškodnine. Do podatkov sme za namen izplačila dostopati resorno ministrstvo – ministrstvo za notranje zadeve (upravljavec evidence) in ministrstvo za finance, ki po izplačilu odškodnine v evidenco vnese tudi podatek o datumu, višini in načinu izplačila.

Rok hrambe podatkov je odvisen od pravnih možnosti upravičencev, da po pravnomočnosti odločitve vplivajo na njeno vsebino. Tako se rok 10 let kaže kot pretiran, saj je npr. obnova upravnega postopka dopustna le v roku treh let (263. člen ZUP). Predlagamo, da rok hrambe podatkov v evidenci prilagodite tako, da bo smiseln – povezan s pravicami upravičencev. Ne gre namreč pozabiti, da se zadeva kot dokumentarno gradivo hrani po predpisih o upravnem poslovanju in da je elektronska evidenca zgolj pripomoček za hiter vpogled v izplačila odškodnin. Kot takšna torej ni potrebna trajno, ampak le, dokler so po predpisih dopustne spremembe v pravici do in višini odškodnine. Predlagamo torej, da se podatki v evidenci hranijo tri leta po pravnomočnosti odločitve o priznanju pravice do odškodnine in njeni višini, potem se arhivirajo. Takšen rok se kaže kot primeren tudi, ko je bila odškodnina dogovorjena s pogodbo o poravnavi (99. člen OZ).

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka

Poslati:

- naslovníku, samo po elektronski pošti,
- arhiv, tu.

¹ Iz statistik, objavljenih na spletni strani ministrstva, pristojnega za družino in socialne zadeve (http://www.mddsz.gov.si/si/ujeljavlanje_pravic/statistika/) izhaja, da je bilo v letu 2012 povprečno mesečno število prejemnikov otroških dodatkov 240.000, cca 30.000 prejemnikov državnih štipendij, cca 50.000 upravičencev do denarne socialne pomoči... O tem, koliko je upravičencev za plačilo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, subvencijo najemnin oskrbe v socialnih domovih, na spletni strani ni podatka. Številke, ki so dosegljive in pogostost odločanja pa nakazuje na dejstvo, da centri za socialno delo letno izdajo več kot dva milijona odločb. Številke so torej neprimerljive z nameravanimi postopki za odločanje o odškodnini cca 24.000 izbrisanim.

² Trenutek vpisa v centralno evidenco naj določi predlagatelj, upošteva namen centralne evidence.